III. Z życia naukowego

DOI: 10.17951/et.2017.29.321

Joanna Szadura

Z prac Sekcji Etnolingwistycznej Komitetu Językoznawstwa PAN

W okresie od stycznia 2014 do maja 2017 roku Sekcja Etnolingwistyczna Komitetu Językoznawstwa PAN odbyła pięć posiedzeń. Członkowie i współpracownicy SE PAN spotykali się również na współorganizowanych przez SE KJ PAN konferencjach poświęconych realizacji projektu dotyczącego językowo-kulturowego obrazu świata Słowian na tle porównawczym[1]. Prace krajowej Sekcji Etnolingwistycznej łączono też z pracami Komisji Etnolingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów oraz z programem konwersatorium EUROJOS.

W roku 2014 członkowie i współpracownicy Sekcji Etnolingwistycznej KJ PAN spotkali się 3 marca 2014 roku w Warszawie na posiedzeniu, podczas którego Marzena Marczewska z Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego w Kielcach wygłosiła referat pt. *Choroba w świetle danych językowych, folklorowych i etnograficznych.*

Członkowie i współpracownicy SE PAN uczestniczyli również w pracach konwersatorium EUROJOS. Podczas poświęconego problemowi profilowania spotkania warsztatowego w Puławach (20–22 marca 2014)[2] Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska (Lublin) zaprezentowała krytyczny przegląd posługiwania się profilowaniem w pracach nad językowym obrazem świata. Przedstawiono także makiety artykułów hasłowych stanowiących przedmiot opracowania *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów* (LASiS). Na materiale języka polskiego omówione zostały koncepty: DOM (Jerzy Bartmiński, Lublin/Warszawa, Iwona Bielińska-Gardziel, Warszawa), EUROPA (Wojciech Chlebda, Opole), SPOŁECZEŃSTWO (Beata Żywicka, Przemyśl), WOLNOŚĆ (Jerzy Bartmiński, Warszawa/Lublin, Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, Lublin), PRACA (Małgorzata Brzozowska, Lublin), HONOR/CZEŚĆ (Urszula Majer-Baranowska, Lublin). Petar Sotirov (Lublin) i Iliana Genew-Puhalewa (Katowice) zaprezentowali makietę konceptu HONOR/GODNOŚĆ w języku bułgarskim.

Podczas zorganizowanej w Puławach w dniach 20–23 listopada 2014 roku konferencji pt. „Metody analizy językowego obrazu świata w kontekście badań porównawczych”[3] członkowie i współpracownicy Sekcji Etnolingwistycznej wygłosili

[1] O wcześniejszych pracach KE PAN zob. artykuły Joanny Szadury w „E” 16 (2004), s. 367–369 i „E” 17 (2005), s. 346–350; Iriny Lappo i Joanny Szadury w „E” 19 (2007), s. 312–316; Urszuli Majer-Baranowskiej, Joanny Szadury i Grzegorza Żuka w „E” 20 (2008), s. 432–436; Marty Nowosad-Bakalarczyk i Joanny Szadury w „E” 21 (2009), s. 336–340.

[2] Sprawozdanie z konferencji autorstwa Iwony Bielińskiej-Gardziel, zob. „E” 26 (2014), s. 228–230.

[3] Sprawozdanie autorstwa Ałły A. Kozhinowej, zob. „E” 27 (2015), s. 278–280.

następujące referaty: Jerzy Bartmiński (Lublin) – *Perspektywa semazjologiczna i onomazjologiczna w opisie językowego obrazu świata*, Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska (Lublin) – *Pojęcia wspólnej bazy kulturowej i profilowania w opisie językowego obrazu świata*, Anna Burzyńska-Kamieniecka (Wrocław) i Jan Kamieniecki (Wrocław) – *Koncept* DOMU *w języku łacińskim w świetle danych systemowych*, Maciej Abramowicz (Warszawa) mówił na temat francuskiego konceptu LIBERTÉ.

Podczas spotkania w dniu 22 czerwca 2015 roku, na posiedzeniu w Warszawie, wysłuchano referatu Romana Gawarkiewicza (Szczecin) pn. *Archeologia świadomości językowej Polaków i Rosjan. Analiza porównawcza na materiałach polskiego i rosyjskiego słownika asocjacyjnego* (tekst został opublikowany w 28. tomie „Etnolingwistyki", s. 151–168).

13 października 2015 roku odbyła się Warszawie XI konferencja EUROJOS pt. „Metody analizy JOS w kontekście badań porównawczych". Poświęcono ją podsumowaniu projektu badawczego realizowanego w Instytucie Slawistyki PAN pod kierunkiem prof. Jerzego Bartmińskiego w ramach grantu NPRH (nr 0132/NPRH2/M12/81/2012). W projekcie uczestniczyło wielu członków i współpracowników SE KJ PAN. Referat wprowadzający pt. *Raport o realizacji projektu „Metody analizy JOS w kontekście badań porównawczych"* wygłosili Jerzy Bartmiński (Lublin/Warszawa), Wojciech Chlebda (Opole) i Iwona Bielińska-Gardziel (Warszawa). Referaty na temat stanu prac nad planowanymi pięcioma tomami *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów* zaprezentowali: Wojciech Chlebda (EUROPA), Jerzy Bartmiński, Iwona Bielińska-Gardziel, Beata Żywicka (DOM), Jerzy Bartmiński, Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, Małgorzata Brzozowska (PRACA), Maciej Abramowicz (WOLNOŚĆ), Dejan Ajdaczyć i Petar Sotirov (HONOR). Iwona Bielińska-Gardziel, Małgorzata Brzozowska, Beata Żywicka przedstawiły stan prac nad tomem materiałowym pt. *Ankieta jako narzędzie w badaniach aksjologicznych – raport z badań empirycznych.*

W grudniu 2015 roku ukazał się drukiem opracowany na materiale 18 języków europejskich i pozaeuropejskich pierwszy tom leksykonu pt. *DOM*. Artykuły do tej części leksykonu zostały napisane przez zespół językoznawców z 14 krajów: z Polski i Czech, z Białorusi, Rosji i Bułgarii, Serbii i Chorwacji, z Litwy, a także Anglii i Francji.

11 kwietnia 2016 roku w Warszawie członkowie i współpracownicy SE KJ PAN wysłuchali wystąpienia Barbary Rodziewicz poświęconego *Wartościom w świadomości językowej Polaków, Rosjan i Niemców* (tekst wystąpienia pt. *Polacy, Rosjanie i Niemcy wobec wartości. Hierarchia i sposoby rozumienia jednostek aksjologicznych* opublikowano w 28. tomie „Etnolingwistyki", s. 137–150).

W maju 2016 roku ruszył drugi etap projektu EUROJOS, do realizacji którego zaproszono członków i współpracowników Sekcji Etnolingwistycznej KJ PAN.

W grudniu 2016 roku w Lublinie odbyła się XII międzynarodowa konferencja EUROJOS pn. „Słownik językowy – leksykon – encyklopedia w perspektywie badań porównawczych Słowian i ich sąsiadów". W konferencji wzięło udział blisko siedemdziesięciu uczestników (referentów i słuchaczy) z ośrodków krajowych (z Lublina, Warszawy, Krakowa, Poznania, Kielc, Krosna, Opola, Pułtuska i Przemyśla) i zagranicznych (z Moskwy i Jekatierinburga, Kijowa, Mińska i Wilna, Gandawy,

Belgradu, Zagrzebia i Nowego Sadu). Zaprezentowane podczas tego naukowego spotkania wystąpienia koncentrowały się wokół problemów metodologicznych dotyczących struktury artykułów hasłowych w słownikach językowych, leksykonach i encyklopediach. Referenci prezentowali także przygotowane na materiale języków narodowych projekty autorskich opracowań wybranych wartości Słowian i ich sąsiadów. W kwestii kształtu leksykonu zaakceptowano rozwiązania przyjęte dla LASiS. W organizacyjnej części spotkania omówiono kwestie kontynuacji pracy nad *Leksykonem aksjologicznym Słowian i ich sąsiadów.* Zaakceptowano powierzenie funkcji koordynatora całości projektu prof. Jerzemu Bartmińskiemu. Sekretariat prowadzić będą dr Beata Żywicka (PWSWE w Przemyślu) z udziałem dr Joanny Szadury (sekretarza Komisji Etnolingwistycznej MKS i Sekcji Etnolingwistycznej Komitetu Językoznawstwa PAN, pracownika Instytutu Filologii Polskiej UMCS) oraz dr Doroty Pazio-Wlazłowskiej (wicedyrektora Instytutu Slawistyki PAN). Odbyły się również spotkania zespołów mających opracować wybrane koncepty.

27 lutego 2017 roku w Warszawie wysłuchano wystąpienia pt. *Koncepcja opracowania bazy elektronicznej w ramach projektu badawczego „Badania nad dziedzictwem językowo-kulturowym utrwalonym w zasobach frazeologicznych i paremiologicznych języka polskiego oraz innych języków słowiańskich”.* Wprowadzenie do projektu, jego założeń i celów przedstawił Stanisław Koziara. Bazę elektroniczną na podstawie wybranych domen tematycznych zaprezentowała Ewa Młynarczyk.

W dniach 30–31 maja 2017 roku członkowie i współpracownicy SE PAN uczestniczyli w XIII konferencji EUROJOS pn. *Język i wartości. Aktualne problemy „Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów”* (zob. sprawozdanie A. Kozhinowej w tym samym tomie „E”).